

Vertindami, ar Europos arešto orderis dėl asmens, Ispanijoje nuteisto už terorizmo šlovinimą ir jo aukų žeminimą, turi būti vykdomas nenagrinėjant, ar šis nusikaltimas taip pat baudžiamas Belgijoje, Belgijos teismai turi atsižvelgti į Ispanijos teisėje, taikomoje padarytoms veikoms, numatytos bausmės trukmę

2020 m. kovo 3 d. priimtame Sprendime *X (Europos arešto orderis – Dvigubas baudžiamumas) (C-717/18)* Teisingumo Teismo didžioji kolegija nusprendė, kad pagal Pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio¹ (toliau – Pagrindų sprendimas) 2 straipsnio 2 dalį reikalaujama, kad siekdama patikrinti, ar už nusikalstamą veiką, dėl kurios buvo išduotas Europos arešto orderis, išduodančiojoje valstybėje narėje baudžiama maksimalia bent trejų metų laisvės atėmimo bausme arba įkalinimu, kaip nustatyta šios valstybės narės teisėje, vykdančioji teisminė institucija turi atsižvelgti į minėtos valstybės narės teisę, galiojusią klostantis faktinėms aplinkybėms, dėl kurių buvo iškelta byla, kurioje buvo išduotas Europos arešto orderis, o ne į jos redakciją, galiojusią šio arešto orderio išdavimo dieną. Toks patikrinimas yra būtinas, nes pagal šią nuostatą Europos arešto orderių, išduotų dėl tam tikrų nusikalstamų veikų, už kurias baudžiama maksimalia bent trejų metų laisvės atėmimo bausme arba įkalinimu, vykdymui negali būti taikomas veikos dvigubo baudžiamumo patikrinimas, t. y. sąlyga, kad už šiuos nusikaltimus taip pat baudžiama pagal vykdančiosios valstybės narės teisę.

2017 m. *Audiencia Nacional* (Nacionalinis teismas, Ispanija) nuteisė X, be kita ko, už 2012 ir 2013 m. padarytas veikas, pripažintas terorizmo šlovinimu ir jo aukų žeminimo nusikaltimu, numatytu šių veikų padarymo laikotarpiu galiojusios redakcijos Ispanijos Baudžiamojo kodekso 578 straipsnyje. Todėl jis jam skyrė maksimalią dvejų metų laisvės atėmimo bausmę, numatytą šioje Ispanijos baudžiamosios teisės nuostatos redakcijoje. Vis dėlto 2015 m. ši nuostata buvo iš dalies pakeista ir nuo šiol numatyta maksimali trejų metų laisvės atėmimo bausmė.

Kadangi X išvyko iš Ispanijos į Belgiją, 2018 m. *Audiencia Nacional* (Nacionalinis teismas) dėl jo išdavė Europos arešto orderį dėl „terorizmo“, įtraukto į nusikaltimų, dėl kurių panaikintas veikos dvigubo baudžiamumo patikrinimas, sąrašą. *Hof van beroep te Gent* (Gento apeliacinis teismas, Belgija), gavęs apeliacinį skundą vykstant šio arešto orderio vykdymo procedūrai, nutarė pateikti Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą, nes jam kilo abejonių dėl Ispanijos baudžiamojo kodekso 578 straipsnio redakcijos, į kurią reikia atsižvelgti (pagrindinėje byloje nagrinėjamos faktinės aplinkybės taikytinos arba Europos arešto orderio išdavimo dieną galiojusios redakcijos), siekiant patikrinti, ar nagrinėjamoje byloje įvykdyta maksimalios bent trejų metų laisvės atėmimo ribos sąlyga.

Teisingumo Teismas visų pirma pažymėjo, kad Pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalies formuluotėje nepatikslinkta, į kokią išduodančiosios valstybės narės teisės redakciją reikia atsižvelgti, kai ši teisė buvo iš dalies pakeista nuo nagrinėjamų faktinių aplinkybių iki Europos arešto orderio išdavimo ar net vykdymo datos. Konkrečiai kalbant, tai, kad minėtoje nuostatoje

¹ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34).

vartojamas tiesioginės nuosakos esamasis laikas, neleidžia daryti išvados, kad teisės redakcija, į kurią reikia atsižvelgti, yra ta, kuri galiojo išduodant šį arešto orderį.

Be to, dėl šios nuostatos konteksto Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Pagrindų sprendimo 2 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, numatyta, jog Europos arešto orderis gali būti išduotas už veiką, už kurią nubausta bent keturių mėnesių trukmės bausmė. Šia minimalia riba gali būti daroma nuoroda tik į nuosprendžiu konkrečiai skirtą bausmę pagal išduodančiosios valstybės narės teisę, taikytiną faktinėms aplinkybėms, dėl kurių buvo priimtas šis nuosprendis, o ne į bausmę, kuri galėjo būti paskirta pagal šio arešto orderio išdavimo dieną taikytiną šios valstybės narės teisę. Kitaip negali būti ir kalbant apie Europos arešto orderio vykdymą pagal Pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalį. Iš tiesų, jeigu būtų aiškinama, kad vykdančioji teisminė institucija turi atsižvelgti į skirtingu laikotarpiu taikytiną išduodančiosios valstybės narės teisę, atsižvelgiant į tai, ar ji patikrina, ar Europos arešto orderis galėjo būti išduotas pagal Pagrindų sprendimo 2 straipsnio 1 dalį, ar šis arešto orderis turi būti vykdomas netikrinant veikos dvigubo baudžiamumo pagal Pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalį, būtų pakenkta nuosekliam šių dviejų nuostatų taikymui.

Be to, aiškinimą, kad išduodančiosios valstybės narės teisės, į kurią reikia atsižvelgti, redakcija yra ta, kuri taikytina atitinkamoms faktinėms aplinkybėms, patvirtina Pagrindų sprendimo 8 straipsnis. Šioje nuostatoje, be kita ko, numatyta, kad Europos arešto orderyje yra informacija apie skirtą bausmę arba išduodančiosios valstybės narės įstatyme numatytos už nusikalstamą veiką skiriamų bausmių ribos, o tokia informacija turi būti pateikta pagal Pagrindų sprendimo priede pateiktą formą. Iš šios formos matyti, kad ši informacija susijusi su „skiriama“ bausme, tad ši bausmė yra ta, kuri, nelygu atvejis, gali būti paskirta arba konkrečiai skirta nuosprendyje, taigi tai reiškia bausmę pagal išduodančiosios valstybės narės teisės redakciją, taikytiną atitinkamoms faktinėms aplinkybėms.

Teisingumo Teismas taip pat pažymėjo, kad tokį Pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalies aiškinimą patvirtina jo tikslas palengvinti ir paspartinti teisminį bendradarbiavimą nustatant naują, paprastesnę ir veiksmingesnę nuteistų ar įtariamų pažeidus baudžiamąjį įstatymą asmenų perdavimo sistemą. Todėl vykdančioji teisminė institucija turi galėti remtis pačiame Europos arešto orderyje esančia informacija apie bausmės trukmę. Reikalavimas, kad ši institucija patikrintų, ar aptariamoms veikoms taikytina išduodančiosios valstybės narės teisė po šių veikų padarymo nebuvo iš dalies pakeista, pirma, prieštarautų Pagrindų sprendimo tikslui ir, antra, atsižvelgiant į sunkumus, su kuriais gali susidurti ši institucija, kad nustatytų įvairias galimai reikšmingas šios teisės redakcijas, prieštarautų teisinio saugumo principui.

Galiausiai Teisingumo Teismas pabrėžė, kad tai, jog dėl nagrinėjamos nusikalstamos veikos asmuo negali būti išduotas be veikos dvigubo baudžiamumo patikrinimo pagal Pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalį, nereiškia, kad reikia atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį. Iš tiesų vykdančioji teisminė institucija turi išnagrinėti veikos dvigubo baudžiamumo už Pagrindų sprendimo 2 straipsnio 4 dalyje nurodytą veiką kriterijų, atsižvelgdama į šią nusikalstamą veiką.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106